

IDAs erhvervspolitik

Mission

Ingeniørforeningen i Danmarks erhvervspolitik skal fremme et samfund, der gennem intelligent brug af teknologi sikrer erhvervslivets konkurrenceevne.

Overordnede erhvervspolitiske mål

- Erhvervspolitikken skal fremme gode udviklingsmuligheder for intelligent brug af teknologi i virksomhederne. Gennem intelligent anvendelse af teknologi skabes vedvarende innovation, der bidrager til at styrke virksomhedernes langsigtede, globale konkurrenceevne.
- Erhvervspolitikken skal fremme, at forskningsresultater fra danske videninstitutioner i relevant omfang omsættes til praktisk brug i virksomhederne.
- Erhvervspolitikken skal understøtte såvel etablerede som potentielle erhvervsklynger og styrkepositioner i dansk erhvervsliv, både nationalt og regionalt.
- Erhvervspolitikken skal fremme, at Danmark er et attraktivt land at investere og arbejde i. Den danske skatte- og velfærdspolitik skal være konkurrencedygtigt på internationalt plan.
- Erhvervspolitikken skal understøtte, at den offentlige sektor løser sine opgaver på den mest effektive måde. Den offentlige sektors virksomhed skal aktivt bidrage til at udvikle nye innovative virksomheder gennem det offentlige forbrug.
- Erhvervspolitikken skal baseres på et bæredygtigt grundlag – miljømæssigt, socialt og økonomisk. Miljømæssig bæredygtighed er allerede i dag af stor samfundsinteresse og et uomgængeligt konkurrenceparameter for danske virksomheder i den internationale konkurrence. Erhvervspolitikken skal understøtte, at danske virksomheder til stadighed har et forspring på dette felt.
- Erhvervspolitikken skal være gennemsigtig og forudsigelig for virksomhederne.
- Erhvervspolitikken skal udformes i tæt dialog med innovations-, uddannelses- og forskningspolitikken, således at virksomheder og medarbejdere har den rette viden, i den rette mængde, på det rigtige tidspunkt.

IDAs rolle i erhvervspolitikken

Erhvervslivets konkurrenceevne og udviklingsmuligheder er en vigtig forudsætning for velstanden i det danske samfund. Gennem erhvervspolitikken kan konkurrenceevne og erhvervsmæssig udvikling påvirkes. Derfor har erhvervspolitikken stor strategisk betydning. Samfundet kan - og skal - gøre en aktiv indsats for et konkurrencedygtigt erhvervsliv.

Ingeniører er nøglepersoner i mange private virksomheder. De har blandt andet hovedansvar for udvikling og anvendelse af teknologi. Nøglerollen giver ingeniørprofessionen både viden og ansvar vedrørende erhvervslivets behov og de fremtidige udfordringer for erhvervs politikken.

IDA har en forpligtelse til at medvirke til, at erhvervs politikken tilrettelægges, så den gavner hele samfundet og ikke blot ingeniørprofessionen. Dette skal gøres ved at stille den omfattende viden, der er til stede i IDAs fagtekniske system, til rådighed for samfundet.

Derudover har IDA adgang til mange netværk og nøglepersoner i virksomhederne. Det er derfor naturligt, at IDAs regionale enheder stiller deres viden til rådighed i udformningen af regionale erhvervs politikker.

Endelig vil IDA arbejde for, at den nationale erhvervs politik understøtter virksomhedernes teknologiske udvikling og deres adgang til ny teknologi. Særlig vægt lægges på styrkelse af virksomhedernes innovative anvendelse af ny teknologi og dermed fornyelsesprocessen i dansk erhvervsliv.

IDAs erhvervs politik har som mission at fremme intelligent brug af teknologi for at sikre erhvervslivets konkurrenceevne. Intelligent brug af teknologi i virksomheder og den offentlige sektor er en forudsætning for, at alle dele af dansk erhvervsliv er internationalt konkurrencedygtige.

Service- og rådgivningssektorerne er eksempler på områder, der i udstrakt grad er afhængige af, at Danmark er med i front teknologisk. Omkostningsniveauet i Danmark fordrer, at danske serviceydelser indeholder indlejret viden gennem teknologi, for at de kan være internationalt konkurrencedygtige. På den anden side er produktionsvirksomhederne afhængige af, at Danmark har et højt niveau inden for rådgivning, design, salg, finansiel virksomhed mv. for at de på tilfredsstillende måde kan nå markedet med deres produkter.

Indsatsområder for IDAs Erhvervs politik

1. International arbejdsdeling
2. Viden
3. Dynamik – iværksættere
4. Kapital – og erhvervs støtte
5. Produktudvikling - samarbejde med brugere og mellem virksomheder
6. Offentlig/privat samspil og intelligent efterspørgsel
7. Teknologiske platforme - standardisering
8. Regional Erhvervs politik

International arbejdsdeling

Mål

Erhvervs politikken skal understøtte, at dansk erhvervsliv drager størst mulig fordel af den internationale arbejdsdeling, og at danske virksomheder får de bedst mulige forudsætninger for at placere sig højt i den internationale værdikæde.

Synspunkter

Danmark skal tage aktivt del i verden omkring sig, og de danske virksomheder skal have de bedst mulige forudsætninger for at udnytte de muligheder, som nye markeder, ny viden og ny teknologi skaber.

Danmark er en lille og åben økonomi. Danske virksomheder er derfor meget afhængige af at kunne konkurrere på verdensmarkedet. De faldende fragt- og kommunikationspriser betyder, at færre og færre områder i dansk erhvervsliv udelukkende er udsat for regional og national konkurrence.

Danmark har fordel af den øgende internationale arbejdsdeling. Danske virksomheder får skærpet deres konkurrencedygtighed og optimeret deres værdikæder gennem brug af underleverandører, hvor disse er bedst og billigst. Underleverandører kan findes inden for både produktion, udvikling, logistik, markedsføring og design. Den øgede internationale arbejdsdeling er også til gavn for de danske forbrugere, da den fører til øget produktivitet og dermed lavere priser.

En vigtig forudsætning for den øgende internationale arbejdsdeling er et frit verdensmarked uden tekniske og administrative handelshindringer. Det er vigtigt, at de internationale spilleregler udformet af WTO og EU sikrer, at national statsstøtte, udbudsregler og toldregler ikke lægger barrierer i vejen for handlen.

I forhold til den internationale konkurrence er det vigtigt, at den danske erhvervs politik fremmer initiativer, der giver de mindre og mellemstore teknologibaserede virksomheder viden om, hvordan markederne i andre lande er indrettet. Det er vigtigt, at de teknologibaserede virksomheder får let adgang til at gennemskue de mange internationale regler og følge med i offentlige udbud i andre lande. I dette arbejde spiller Dansk Eksportråd, de danske ambassader og handelsattachéer en vigtig rolle.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at Danmark får maksimal indflydelse på erhvervs politikken i EU.
- IDA vil arbejde for, at statsstøttereglerne i EU giver god mulighed for, at der ved offentlige udbud kan stilles krav, der fremmer en bæredygtig udvikling.
- IDA vil arbejde for, at en fair konkurrence sikres gennem størst mulig gennemsigtighed og effektive kontrolfunktioner på såvel nationalt, som EU- og WTO-niveau.
- IDA vil arbejde for, at arbejdet i Dansk Eksportråd bliver støttet mest muligt, og at programmer som Born Global bliver fremmet.
- IDA vil arbejde for, at danske virksomheder får maksimal støtte gennem de danske repræsentationer i udlandet.

Viden

Mål

Erhvervs politikken skal medvirke til, at virksomhederne har den rette viden, i den rette mængde, på det rigtige tidspunkt.

Synspunkter

Virksomhedernes adgang til den rette viden, i den rette mængde og på det rigtige tidspunkt er en forudsætning for et innovativt erhvervsliv. Et videnbaseret og innovativt erhvervsliv er en forudsætning for, at Danmark kan opretholde den nuværende velstand og klare sig i den internationale konkurrence. Det skal derfor sikres, at virksomhederne har gode muligheder for at ansætte velkvalificeret, højtuddannet arbejdskraft, og at denne arbejdskraft til stadighed får mulighed for en relevant og opdateret kompetenceudvikling.

Forskning og forskningsbaseret uddannelse er de vigtigste elementer til at styrke og udvikle innovationsevnen i dansk erhvervsliv. Universiteternes ledelser og styreform skal fremme dynamiske og attraktive videnmiljøer, der kan sikre både et bredt videngrundlag og højt kvalificerede kandidater. Samspillet mellem uddannelses- og forskningsinstitutioner og dansk erhvervsliv skal styrkes med henblik på at fremme omsætningen af forskningsresultater til praktisk anvendelse og uddannelse af kandidater med relevant viden og kompetencer. De Godkendte Tekniske Serviceinstitutioner (GTS) skal fortsat spille en central rolle for at støtte ikke-forskningsbaserede virksomheder i deres vidensbehov.

Danmark skal være et attraktivt land for højtuddannede videnpersoner at arbejde i og flytte til. Videnbaserede virksomheder opererer i stadigt stigende omfang på et globalt arbejdsmarked. Det skal sikres, at virksomhederne kan få adgang til den højtuddannede arbejdskraft, de har brug for. Det danske velfærds- og skattesystem skal være internationalt konkurrencedygtigt, og der skal arbejdes aktivt for at fremme import af udenlandske eksperter.

Et dynamisk arbejdsmarked med mobilitet mellem forskningsinstitutioner og virksomheder og mellem virksomhederne internt skaber videnoverførsel mellem aktørerne i erhvervslivet. Det sikrer også, at den bedst kvalificerede arbejdskraft til stadighed søger mod vækstområderne i erhvervslivet. Den danske arbejdsmarkedsmodel med få bindinger på medarbejdere og virksomheder er en vigtig styrke for dansk erhvervsliv og bidrager til udvikling af de danske erhvervsklynger.

Muligheden for mobilitet på det danske arbejdsmarked skal bevares. Virksomhedernes interesse i og mulighed for at fastholde kernemedarbejderne bør støttes gennem positive incitamenter bl.a. inden for personalepolitik og aktivt medejerskab.

Den udviklede viden i virksomhederne skal kunne beskyttes effektivt gennem patenter. Det internationale patentsystem er en forudsætning for, at forskningsbaserede virksomheder kan få forretningsmæssige fordele ud af deres viden. Patenter sikrer åbenhed om teknologiudvikling og skaber økonomisk incitament til teknologiudvikling.

Patenter kan på den anden side også betyde højere priser på kort sigt gennem midlertidige monopoler og begrænsning af andres udviklingsmuligheder, hvis de bruges defensivt. Der er behov for, at der skabes bedre mulighed for, at viden gennem patenter bliver mere tilgængelig for mindre

virksomheder, samt at mindre virksomheders adgang til international patentering bliver økonomisk overkommeligt. Her er særligt de mange sprogprotokoller i forbindelse med EU-patentet en u hensigtsmæssig økonomisk barriere.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at GTS-institutionerne fortsat udvikler deres rolle som hjemtager og udvikler af viden, særligt til gavn for de ikke-forskningsbaserede virksomheder.
- IDA vil arbejde for, at der etableres et velfungerende rabatsystem for nye virksomheders køb af viden hos GTS og vidensinstitutioner
- IDA vil arbejde for, at Danmark er et attraktivt land at arbejde i, og at det danske velfærds- og skattesystem er internationalt konkurrencedygtigt.
- IDA vil arbejde for, at virksomhederne ansføres til at ansætte højtuddannet arbejdskraft.
- IDA vil arbejde for, at virksomhederne får mulighed for at fastholde kernemedarbejdere gennem positive incitamenter som aktivt medejerskab mv., uden at de derved får mulighed for at binde medarbejderne i flerårige perioder.
- IDA vil arbejde for, at ingeniøruddannelserne giver de færdige kandidater gode forudsætninger for løbende at erhverve specialviden og anden faglig opdatering
- IDA vil arbejde for, at samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner, faglige organisationer og arbejdsgivere styrkes og målrettes med henblik på at sikre, at der udbydes relevante uddannelser og efter- og videreuddannelser samt at koordineringen på området øges.
- IDA vil arbejde for, at der iværksættes en undersøgelse af mulighederne for at etablere en patentordning, hvor en central myndighed får ansvar for at administrere og nyttiggøre patenter, som frivilligt lægges ind.
- IDA vil arbejde for, at EU-patentet får færrest muligt sprogprotokoller, samt at EU-patentet gennemføres hurtigst muligt.
- IDA vil fortsat tage et ansvar for, at ingeniørerne til stadighed har adgang til faglig opkvalificering. Det vil blandt andet ske gennem fagtekniske arrangementer, samt rådgivning om relevante efter- og videreuddannelsestilbud.

Dynamik – iværksættere

Mål

Erhvervspolitikken skal fremme teknologisk baserede vækstiværksættere. Iværksættere bidrager til fornyelsen af dansk erhvervslivs struktur og innovationsevne.

Synspunkter

Fornyelse og vækst i dansk erhvervsliv kan bl.a. ske gennem etablering af nye vækstvirksomheder, der gør brug af ny teknologi eller finder nye anvendelser for teknologi. Det fremmer en innovativ og konkurrencedygtig erhvervsstruktur.

Der er dokumenteret en klar sammenhæng mellem vækst hos iværksættere og tilstedeværelsen af ansatte med en ingeniøruddannelse. Det konstateres i Erhvervsministeriets ”Vækstreddegørelse 05”:

”Jo højere vækst virksomheden har, desto højere andel udgjorde antallet af ansatte med en lang videregående teknisk uddannelse” (s.88)

Det er altså primært blandt de innovative og teknologisk baserede nye virksomheder, vi skal finde det vækstlag, som større internationalt konkurrencedygtige vidensbaserede virksomheder kan udvikles fra. Indsatsen for at fremme etableringen af flere iværksættere bør derfor først og fremmest målrettes mod, at styrke betingelserne og incitamenterne for etablering og vækst blandt de vidensbaserede, herunder teknologisk baserede iværksættere .

Iværksætterpolitikken i 80´erne og 90´erne tjente i al for høj grad arbejdsmarkeds- og socialpolitiske mål. Det førte i høj grad til en substituering af eksisterende virksomheder med nye, men stort set samme produkter eller serviceydelser. Det er vigtigt, at iværksætterpolitikken fokuserer på erhvervspolitiske målsætninger og på at styrke fornyelse af erhvervslivet.

Ikke kun teknologibaserede iværksættere, men stort set alle iværksættere, der sigter mod international vækst, har brug for en konkurrencedygtig teknologisk platform. Den offentlige iværksætterrådgivning i Danmark skal derfor indeholde et væsentligt element af teknologisk rådgivning. Rådgivningen af vækstiværksættere i de 5 Regionale Væksthuse bør sammentænkes med tilbudene i GTS-systemet, i innovationsmiljøerne og i forskerparkerne.

En vigtig nøgle til flere vækstiværksættere ligger i at frigøre det uforløste iværksætterpotentiale hos de allerede ansatte ingeniører. Rammevilkårene for ”udbrydere” er betydeligt ringere end for fx universitetsansatte. Der er etableret en Proof of Concept finansiering for ideer, der kommer fra universiteter mv. Det betyder, at Innovationsmiljøerne forventer mere modne ideer, før de investerer.

En del af de allerede ansatte potentielle iværksættere vil have stor fordel af at kunne samarbejde tæt med et universitet eller andet videnmiljø for at kunne videreudvikle den teknologiske side af deres forretningsidé. Der er i dag få formelle muligheder for at blive tilknyttet et videntcenter og dermed mulighed for at kunne få adgang til laboratoriefaciliteter mv., hvis man ikke kan betale for de ydelser, man har behov for. De allerede ansatte potentielle iværksættere må på linje med eksisterende virksomheder købe sig adgang til faciliteterne. Det har hverken den private iværksætter og mange mindre virksomheder økonomisk mulighed for.

Innovationsmiljøerne er rykket opad i innovationsfinansieringskæden, dels da der med Proof of Concept ordningen er mulighed for, at universitetsansatte kan kvalificere deres ide, før miljøerne skal træde til, dels fordi innovationsmiljøernes succeskriterier gør dem mere forsigtige for ikke at ”fejlinvestere”.

Dette stiller også de studerende ringere end tidligere. Der er behov for, at de bedst egnede kandidater får mulighed for at kunne bevare tilknytningen til universitetet, mens de videreudvikler ideer med et potentiale. DTU har på eget initiativ indført en Innovations Ph.d. ordning. Nye kandidater på andre uddannelsesinstitutioner bør på lignende måde have mulighed for at kvalificere deres iværksætteridé fra studiet. Det kunne for eksempel ske ved at give studerende adgang til et ekstra halvt år med SU, hvis de efter objektive kriterier kvalificerer sig til denne type projektarbejde. Det kunne også ske ved udbud af økonomisk mere fordelagtige vilkår for at kunne videreudvikle deres innovationsprojekter fx som led i et landsdækkende system af forretningsplankonkurrencer.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at midlerne i iværksætterpolitikken fokuseres, og at vilkårene forbedres for de teknologisk baserede potentielle vækstiværksættere.
- IDA vil arbejde for, at rådgivningssystemet på en mere hensigtsmæssig måde understøtter teknologisk baserede vækstiværksættere, og at afdækning af de teknologiske behov hos iværksætterne bliver en vigtig del af den fremtidige opgaveportefølje i de regionale iværksætterhuse.
- IDA vil arbejde for, at Proof of Concept ordningen udvikles, så de bedste forretningsideer blandt forskere og Ph.d'ere får en realistisk mulighed for kommerciel videreudvikling.
- IDA vil arbejde for, at der etableres en iværksætterstipendieordning, der ud over løntilskud sikrer, at iværksættere med erhvervs erfaring kan udnytte faciliteter og kompetencer på et universitet, et GTS-institut, eller andet videnmiljø for at videreudvikle en given forskningsbaseret forretningsidé.
- IDA vil arbejde for, at de studerende med de bedste forretningsideer kan få et halvt års stipendium til at videreudvikle deres ide og skrive en forretningsplan, samt at der i øget omfang udbydes forretningsplankonkurrencer med tilknyttede stipendier til nye kandidater med gode ideer.

Kapital – og erhvervsstøtte

Mål

Erhvervspolitikken skal bidrage til, at art og mængde af risikovillig kapital matcher udbudet af perspektivrige iværksætterideer og efterspørgslen efter risikovillig kapital til virksomhedernes risikobetonede innovationsaktivitet

Erhvervspolitikken skal medvirke til, at erhvervsbeskatningen i Danmark fremmer et innovativt og teknologisk baseret erhvervsliv.

Synspunkter

Både nye og etablerede virksomheder har, ud over et tilfredsstillende vidensniveau og teknologiske kompetencer, behov for at have adgang til kapital til at virkeliggøre deres forretningsideer.

Det er vigtigt, at erhvervsbeskatningen i Danmark er konkurrencedygtig internationalt set, og at skattesystemet bidrager til en hensigtsmæssig fornyelse og understøtter produkt- og procesudvikling i virksomhederne. Afskrivningsreglerne bør bidrage til teknologisk fornyelse ved at tage hensyn til den reelle forældelsestid for investeringer og også for de samfundsmæssige fordele ved øget og fremrykket investering i mindre rentable investeringer fx i udstyr vedr. energi- og anden ressourcebesparelse.

Erhvervsfremmemidlerne i Danmark gives i dag primært gennem fradrag. Det økonomiske Råd har i 2006 påvist, at der hvert år bruges ca. 21 mia. kr. til at give indirekte erhvervsstøtte gennem fradrag, mens der gives ca. 7 mia. kr. i direkte erhvervsstøtte. De midler, der afsættes til erhvervsfremme, bør gives som direkte støtte - og ikke gives gennem fradrag. Risikoen for at understøtte aktiviteter, der alligevel ville have fundet sted er betydeligt større i forbindelse med fradrag end i forbindelse med direkte erhvervsstøtte. Erhvervsfremmemidlerne skal fokuseres der, hvor de gør den største forskel og bedst muligt understøtter nye initiativer, der peger fremad. Initiativer som understøtter omstilling, og som ikke mindst er tidsbegrænsede i forhold til den enkelte virksomhed.

Et af de områder, hvor der er god grund til at benytte erhvervsfremmemidler er iværksætterområdet. Igangsætning af nye, teknologisk baserede virksomheder kræver ofte store og risikofyldte investeringer. Investeringer som kapitalmarkedet ikke umiddelbart ønsker at inkludere sig på..

Vækstfonden og innovationsmiljøerne spiller en vigtig rolle i de nederste led i kapitalkæden for de teknologisk baserede iværksættere. Der har gennem de senere år været en betydelig vækst i den danske venturebranche, men der mangler stadig midler i flere faser af kapitalkæden. Der startes mange gode projekter i innovationsmiljøerne, men der mangler kapital til at videreudvikle projekterne. Tilsvarende støttes mange forsknings- og udviklingsprojekter med kommercielt perspektiv, men der er ofte manglende muligheder for at gå videre med demonstration mv. på områder som energi- og miljøområdet og andre områder med særligt samfundsmæssigt perspektiv.

Kapital findes i rigt mål i pensionskasserne, men disse har hidtil ikke ønsket at gå ind i større omfang i det risikofyldte venturemarked. Der er behov for nye, mere effektive modeller for at få aktiveret pensionskapitalen til gavn for de mange gode iværksætterideer. Dette kan ske gennem risikoafdækning i form af skatterabat eller ved anden kollektivt og statsligt medfinansieret risikoafdækning fx via Vækstfonden.

Innovationsmiljøerne er en vigtig del af den danske iværksætterpolitik. Der er gennem de senere år sket en ønskelig professionalisering af innovationsmiljøerne. Der er kommet flere erhvervsfolk ind i miljøerne, der er rigtig mange virksomheder, som vokser i deres portefølje og opnår ekstern medfinansiering, og endelig vokser tilbageløbet på deres investeringer år for år.

Kommercialiseringen af innovationsmiljøernes virksomhed med fokus på støtte til iværksættere, der er egnet til at udvikle sig på ”venturekapitalstigen”, kombineret med Vækstfondens ønske om at agere med samme succeskriterier som private ventureselskaber, har betydet et ret snævert fokus på de faglige områder, hvor ventureselskaberne også fokuserer. Det er i høj grad IT, Bio og Nano. Derudover har det betydet mindre risikovillighed.

Der er et stort potentiale for nye, teknologisk baserede vækstvirksomheder inden for bl.a. fødevarer-, miljø- og energiområdet. Disse områder er ikke i fokus for venturekapitalen og kan derfor oftest ikke opnå kapitaltilførsel gennem innovationsmiljømodellen. Der bør arbejdes med en form for Proof of Business finansiering for disse områder.

IDA mener, at der er behov for et konkurrencedygtigt dansk erhvervsfremmesystem, der understøtter de iværksættere og innovative virksomheder, der har ideer og andet potentiale til at skabe vidensbaseret fornyelse af danske erhvervsliv.

Der skal være gode økonomiske betingelser for, at såvel iværksættere som mindre og større virksomheder let kan omsætte forskning til kommerciel virksomhed.

Danske virksomheder skal herunder have forbedrede muligheder for at deltage i international, prækommerciel forskning og udvikling. Dels for at kunne trække på internationale forskningskompetencer og dels for at kunne positionere sig i forhold til vigtige kunder og leverandører.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at erhvervsfremmemidlerne primært anvendes som tilskud eller hel eller delvis risikoafdækning.
- IDA vil arbejde for, at de eksisterende afskrivningsregler lægges om, så der gives bedre afskrivningsmuligheder for ny teknologi.
- IDA vil arbejde for, at Vækstfonden har den størrelse og de indsatsområder, der muliggør en aktiv rolle i forhold til højteknologiske iværksættere og andre virksomheder, der har et potentiale for at omsætte viden til etablering af nye virksomheder og særlig vækst i eksisterende.
- IDA vil arbejde for, at pensionskasserne får incitament til at kanalisere mere af deres kapital over i danskbaserede iværksættervirksomheder og mindre ikke-noterede vækstvirksomheder.
- IDA vil arbejde for, at de større virksomheder får incitament til at oprette Corporate Venture Fonde.
- IDA vil arbejde for, at innovationsmiljøerne får bedst mulige vilkår, herunder at de får mulighed for større kapitalindsud, bedre exitmuligheder og bedre muligheder for finansiering af forprojekter.

- IDA vil arbejde for, at nye virksomheder kan bedre adgang til tidsbegrænset finansiel støtte til teknologiudvikling.

Innovative løsninger - samarbejde med brugere og mellem virksomheder

Mål

Erhvervspolitikken skal understøtte udviklingen af innovative løsninger i virksomhederne gennem fremme af tættere samspil med kunder og gennem netværksdannelse mellem virksomheder indbyrdes og mellem virksomheder og vidensinstitutioner.

Synspunkter

Innovation i virksomhederne bliver stadig vigtigere, hvad enten det er udvikling af nye produkter/services, forbedring af processerne eller nye leverancekoncepter og organisationsmodeller.

Antallet af nye produkter på verdensmarkedet er de seneste 15 år vokset dobbelt så hurtigt som bruttonationalproduktet ifølge tal fra OECD. Virksomhederne kan derfor kun regne med at få halvt så stor omsætning på de enkelte produkter, samtidig med at virksomhederne skal udvikle dobbelt så mange nye produkter som tidligere for at holde omsætningen.

Det mindre indtjeningsvindue på det enkelte produkt stiller øgede krav til virksomhederne om at optimere processerne og øge succesraten, når de udvikler nye produkter og services. Det sidste kræver større viden om markedet. Her har danske virksomheder med deres flade struktur og tradition for samarbejde med kunderne hidtil haft en fordel.

Traditionen for udvikling af nye produkter og services er meget forskellig for forskellige typer virksomheder. 72 % af virksomheder med over 200 ansatte havde i perioden 2002-2004 udviklet nye produkter. Det tilsvarende tal for virksomheder med mellem 10-20 ansatte var 33 %. Der er også stor variation fra branche til branche. Der er altså grund til, at man i planlægning af en erhvervspolitik tager udgangspunkt i de forskellige virksomhedstypers problemstillinger.

Det stigende krav om innovation og videnindhold i produkter og ydelser betyder, at små og mellemstore virksomheder må fokusere på deres kernekompetencer og arbejde tættere sammen med andre virksomheder om udvikling af nye produkter. Virksomhederne indgår i stadig flere netværk med deres kunder og samarbejdspartnere, ligesom der bliver lagt stadig flere opgaver ud til underleverandører.

Små og mellemstore innovative og teknologibaserede virksomheder samarbejder primært med andre virksomheder. Særligt inden for de tekniske områder er der stadigt hyppigere partnerskift. Nye tekniske muligheder og nye markedsmuligheder betyder, at man oftere løsriver sig fra gamle partnere og knytter sig til nye.

Når man ser på det strategiske niveau og direktionen, er vigtigheden af at udvikle nye produkter og services endnu ikke slået tilstrækkeligt igennem. Kun godt 30 % af de videnintensive virksomheder arbejdede i 2006 i høj grad strategisk med udvikling af nye produkter og services. Meget tyder på, at der mangler fokus på innovations- og produktudviklingsstrategier og -metoder i virksomhederne.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at de små og mellemstore virksomheder bliver understøttet i deres arbejde med at identificere brugernes behov.

- IDA vil arbejde for, at der indføres incitamenter til at fremme små og mellemstore innovative og teknologibaserede virksomheders brug af videninstitutioner i deres produktudvikling.
- IDA vil arbejde for, at der etableres en forskningsenhed, der kan samle kompetencerne inden for produktudvikling og brugerdreven innovation.
- IDA vil arbejde for, at samarbejdet mellem mindre og større virksomheder inden for udvalgte styrkepositioner eller ressourceområder skal styrkes.
- IDA vil arbejde for, at erhvervs politikken understøtter brug af it-systemer til fremme af samarbejde mellem mindre virksomheder.
- IDA vil fortsat styrke netværk mellem nøglepersoner i virksomhederne gennem fagteknikken og Ansatte Ingeniørers Råd.

Offentlig/privat samspil og intelligent efterspørgsel

Mål

Erhvervspolitikken skal sikre, at det offentlige gennem indkøb og investeringer medvirker til at sikre et innovativt og miljømæssigt bæredygtigt erhvervsliv.

Synspunkter

Danmarks erhvervsmæssige styrkepositioner er historisk set blevet udviklet i et tæt samspil mellem offentlige og private virksomheder. På medico-, landbrugs-, miljø- og energiområdet har samspillet mellem det offentlige og private virksomheder været en væsentlig forudsætning for udvikling af danske styrkepositioner. Det er vigtigt, at Danmark fortsat udnytter den relativt store offentlige sektor som en styrke i forhold til at skabe et innovativt erhvervsliv.

Private virksomheder angiver i undersøgelser, at det i under 10 % af tilfældene er offentlige kunder, der er kilde til innovation. Private kunder er forholdsmæssigt fem gange vigtigere som kilde til virksomhedernes videreudvikling af produkter. Den offentlige sektor er imidlertid en væsentlig spiller på markedet med samlede indkøb på over 150 mia. kr. årligt. Der er derfor behov for at professionalisere den offentlige sektors indkøbspolitik og dens samspil med private virksomheder, så der herigennem bliver skabt mere innovation i virksomhederne, og danske virksomheder bliver endnu mere konkurrencedygtige på det voksende internationale marked for infrastruktur og velfærd.

En del af forklaringen på den offentlige sektors beskedne rolle som innovativ drivkraft ligger i de modeller med udbud og udliciteringer, det offentlige benytter, hvor der dels er fokus på det kortsigtede prisniveau, dels er behov for ”at det virker”. Den indkøbsansvarlige er heller ikke del af en værdikæde, hvor innovative løsninger har høj prioritet og skaber konkurrencefordele. Det offentlige ser ikke leverandøren som en partner i udviklingen af den offentlige sektor, men primært som én der leverer ydelser. Omvendt ser nogle private virksomheder heller ikke det offentlige som en seriøs samarbejdspartner, men ofte som en kunde, der stiller krav om veldefinerede standardydelser.

Den nuværende offentlige indkøbspolitik, med stor fokus på pris, er ikke kun et problem for erhvervslivet, der mangler en krævende kunde. Det er også et problem for kvalitets- og produktivtetsudviklingen i den offentlige sektor, som ikke får udviklet produkter og ydelser, der svarer direkte til dets problemer og de teknologiske muligheder, men i stedet ofte får hyldevarer udviklet til at løse problemer i andre sektorer.

Offentlige virksomheder og selskaber skal drives på den mest effektive måde. Det skal fremmes, at sektorielle og regionale særinteresser ikke hindrer den mest optimale opgaveløsning. Bedre arbejdsdeling mellem det offentlige og den private sektor, større og dermed mere specialiserede og professionelle kommunale fællesselskaber, der ser en fordel i at investere i afprøvning af nye, bedre løsninger, vil kunne bidrage til, at der skabes mere innovation i den offentlige opgaveløsning.

For at det offentliges kompetencer og erfaringer kan udnyttes i produkter og ydelser af dels private producenter og dels fællesejede selskaber, kræves et tæt samspil mellem det offentliges institutioner og private virksomheder. Samspillet skal identificere de kompetencer, der kan bidrage til en fælles produkt- og kompetenceudvikling.

Den erhvervspolitiske indsats for at styrke offentlig-privat samarbejde bør tage udgangspunkt i den kendsgerning, at det tager lang tid og mange ressourcer at etablere de erfaringer, der gør et produkt eller en ydelse internationalt konkurrencedygtig. Tiltagene og rammerne omkring samarbejdet bør derfor have et relativt langsigtet perspektiv.

Der er de senere år åbnet op for, at offentlige selskaber kan sælge ydelser til det private. Det er fornuftigt at bruge de offentlige kompetencer, hvor de kan sælges på lige vilkår på det private marked. Åbningen er dog reguleret af, at så snart de private udgør 25% af kundekredsen, skal det offentlige afhænde sit ejerskab. Det kan komme til at udgøre en u hensigtsmæssig barriere for, at vi i Danmark kan gøre brug af de mange kompetencer, der er opbygget i den offentlige sektor.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at den offentlige sektor på et bæredygtigt grundlag gennem sine indkøb og investeringer medvirker til at skabe udvikling i erhvervslivet. For eksempel ved at stille særlige krav om bæredygtighed og teknologisk fremtidssikring til leverandører
- IDA vil arbejde for, at offentlige virksomheder og selskaber drives forretningsmæssigt, herunder at der vælges professionelle medlemmer til bestyrelserne for de fælleskommunale selskaber.
- IDA vil arbejde for, at nye typer fællesselskaber mellem offentlige og private virksomheder realiseres. Kommuner bør have bedre muligheder for at engagere sig i fælles offentlig/private selskaber på områder, hvor dette vil kunne være til gavn for kommunen/samfundet. Deltagelsen skal ske på vilkår, der ikke er konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv og med en veldefineret økonomisk risiko.
- IDA vil arbejde for, at den offentlige indkøbspolitik i øget omfang tilgodeser mindre og nye virksomheder.
- IDA vil arbejde for, at minimum 2 % af bevillingerne på alle offentlige områder sættes af til at etablere idekonkurrencer, hvor udefrakommende kan byde ind med forslag til nye løsninger på de offentlige opgave
- IDA vil arbejde for et udvidet samarbejde om produktudvikling gennem etablering af konkurrenceprægede nye støtteordninger og andre tiltag, der kan støtte forskellige former for markedsopbygning, pilotproduktion samt ”produktudvikling efter kundespecifikation”
- IDA vil arbejde for, at der gennem lovgivning sikres mulighed for, at det offentlige kan indgå partneringsaftaler (længerevarende forpligtende aftaler) med private aktører.
- IDA vil arbejde for, at offentlige beslutningstagere og medarbejdere med ansvar for drift og indkøb får konkret inspiration til en mere innovativ adfærd gennem uddannelsesstilbud, awareness og god adgang til at følge og præge fora for behovsudvikling og international videnudveksling.

- Der skal afsættes fælleskommunale, regionale og statslige midler til, at danske offentlige aktører sammen med danske virksomheder kan deltage i internationalt forsknings- og innovations-samarbejde, der kan bringe danske løsninger i internationalt fokus.

Teknologiske platforme - standardisering

Mål

Erhvervspolitikken skal sikre, at de internationale standarder har et højt niveau for produkters kvalitet, forbrugersikkerhed og miljøvenlighed.

Baggrund

Standarders betydning for virksomhederne er vokset markant de seneste årtier. Ikke mindre end 80 % af de danske virksomheder baserer sig i høj eller nogen grad på tekniske standarder. Standarder sikrer et fælles sprog på tværs af landegrænser og er derfor med til at lette den internationale samhandel.

Standarder får stadig større betydning, i takt med at produktionen bliver mere og mere kompleks, og stadig flere virksomheder indgår i den samme værdikæde. Standarder er med til at sprede og lagre viden, og de skaber dermed en platform for virksomhedernes produktudvikling, således at virksomhederne ikke skal starte helt forfra, når et nyt produkt skal udvikles.

Standardiseringsområdet er under konstant pres for at følge med den teknologiske udvikling. Nye teknologiske områder som IKT, Nano og bioteknologi stiller krav til nye internationale standarder og ændringer af eksisterende. Det samme gør den øgende internationalisering af serviceområdet. Hvis ikke standardiseringsområdet følger med den teknologiske udvikling, udvikler der sig de facto standarder, der forvrider markedet. Det er for eksempel sket på IKT-området.

Dansk erhvervsliv og det danske samfund har en interesse i, at internationale industristandarder og tekniske normer i EU og på verdensplan fastlægger høje krav til kvalitet, produktsikkerhed, forbrugerbeskyttelse, miljøfaktorer, sundhed mv. Udover at det fremmer en miljømæssig og social bæredygtig udvikling, så kan det bidrage til at gøre danske virksomheder markedsledende, idet danske virksomheders produkter grundlæggende vil være underlagt høje kvalitetskrav.

Det er derfor vigtigt, at danske virksomheder og andre parter deltager i det internationale standardiseringsarbejde for at præge udformningen af standarder og normer i retning af dansk tradition og kvalitetskrav. Tilvejebringelse af normer og standarder er i Danmark hidtil sket i et frivilligt samspil mellem brugere og producenter, hvilket er unikt i international sammenhæng. Denne tradition bør gøres til en hjørnesteen i det igangværende arbejde med udarbejdelse og præcisering af standarder på den internationale scene.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at der afsættes økonomiske midler til at medfinansiere mindre danske virksomheders deltagelse i standardiseringsarbejdet i EU og til at styrke engagementet i deres tilblivelse.
- IDA vil arbejde for, at mindre danske virksomheder får incitament til at få gennemført en standardiseringsaudit.
- IDA vil arbejde for, at der bliver øget fokus på standardisering på nye teknologiske områder og i servicesektoren

- IDA vil arbejde for, at de fagtekniske selskaber i IDA bidrager til det nationale og internationale standardiseringsarbejde og udbredelse af resultaterne af det..

Regional erhvervspolitik

Mål

Erhvervspolitikken skal animere til, at den regionale og lokale erhvervspolitik fungerer inden for den nationale, erhvervspolitiske strategi.

Synspunkter

Regionale og lokale erhvervspolitiske aktører spiller en stigende rolle som aktører i erhvervspolitikken. Regionale vækstfora skal fastlægge linjerne for vækst og udmønte erhvervspolitiske tiltag i de nye regioner. Kommunale og fælleskommunale erhvervsfremmeaktører skal i fællesskab med virksomhederne være aktører i den nære erhvervspolitik.

De regionale og lokale aktører har særlige muligheder for at sammenknytte arbejdsmarkeds- og erhvervspolitiske virkemidler, så de tilpasses den lokale efterspørgsel fra virksomheder og udbuddet af arbejdskraft og andre produktionsfaktorer. IDA ser frem til, at lokalkendskabet i den nye erhvervspolitiske struktur aktiveres bliver en styrke i det regionale og kommunale erhvervsfremmesystem.

Betydningen af de regionale og kommunale tilbud og betingelser varierer fra virksomhed til virksomhed. De fleste teknologi- og videnbaserede virksomheder må supplerende have både en national og international horisont og tilsvarende netværk.

Derfor bliver det stadig vigtigere, at regionale og lokale erhvervspolitiske aktører ikke udvikler hver deres egen og konkurrerende erhvervspolitik med tilhørende sæt virkemidler. Danmark er hertil for lille et geografisk område, og konkurrerende lokale strategier bidrager ikke til udvikling af innovations- og konkurrenceevne, men til spild af ressourcer og offentlige midler. De giver heller ikke nødvendigvis virksomhederne incitamenter til at opsøge internationalt konkurrencedygtig viden og netværk.

Danmark skal have opbygget et erhvervsfremmesystem, hvor der er synergi mellem og kritisk masse i de forskellige niveauer og tilbud. Geografisk nærhed skal løbende vurderes i forhold til kvalitet og kritisk masse.

IDA skal sikre, at hverken kommuner eller regioner udtynder grundlaget for effektive institutioner og netværk gennem opbygning af indbyrdes konkurrerende videncentre, udviklingsparker og netværk. IDA skal sikre, at der er størst mulig synergi mellem de enkelte aktørers initiativer og institutioner.

De offentligt styrede initiativer bør heller ikke blokere for udvikling af de netværk, der udspringer af brancheorganisationer, klynge samarbejdet opbygget af uafhængige ildsjæle eller som led i nationalt og internationalt forsknings- og formidlingssamarbejde, men understøtte en videreudvikling af disse, hvor det er perspektivrigt

En særlig udfordring bliver at få tilpasset og indpasset de store kommuners erhvervspolitiske indsats i den regionale og nationale erhvervspolitik. Her må Danmarks Vækstråd spille en aktiv rolle som vagthund og sikre, at der gennemføres en sammenhængende og koordineret erhvervspolitik i alle regioner.

Der er også behov for en tværministeriel koordinering af den udbygning af institutioner og centre, som finder sted.

Hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, bør regionale tiltag indgå i national eller tværregional koordinering. Nationale aktører skal lægge vægt på decentral tilstedeværelse og samarbejde med de lokale og regionale aktører, så virksomhederne oplever en sammenhængende erhvervspolitik med en logisk arbejdsdeling mellem de forskellige aktører.

Forslag

- IDA vil arbejde for, at lokale og regionale erhvervspolitiske strategier i spiller sammen med og tager udgangspunkt i den nationale erhvervspolitiske strategi.
- IDA vil arbejde for, at den nationale erhvervspolitik rummer gode muligheder for en diversificeret erhvervsudvikling, idet den både skal understøtte særlige regionale styrkepositioner og bidrage til, at geografiske områder, der har særlige behov, også får særlige muligheder, bl.a. gennem særligt god adgang til at nyttiggøre ressourcer og kompetencer hos institutioner og virksomheder uden for egen region.
- IDA vil arbejde for, at der etableres incitament til og evt. på visse områder krav om samarbejde med andre regioner eller lokalområder i Danmark med tilsvarende styrkepositioner.
- IDA vil arbejde for, at der skabes størst muligt frivilligt samarbejde og koordinering mellem de forskellige aktørtyper, samt at det statslige i sin eventuelle medfinansiering eller godkendelse lægger vægt på, at kommunale og regionale initiativer er forankret i nationalt orienterede netværk eller tiltag.
- Kommunale og regionale serviceudbydere bør ikke ved konkurrence på pris bidrage til forvridning af konkurrencen med private og nationale udbydere, men inddrage disses kompetencer, så virksomhedernes samlede og langsigtede efterspørgsel efter vidensservice styrkes.
- IDAs regionale enheder bør stille deres viden til rådighed i udformningen af regionale erhvervspolitikker.

IDAs erhvervspolitik er godkendt i Hovedbestyrelsen 19. september 2007.